“Dziecko ma prawo być sobą.
Ma prawo do popełniania błędów.
Ma prawo do posiadania własnego zdania.
Ma prawo do szacunku.
Nie ma dzieci – są ludzie.”
Janusz Korczak

Dokument Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujący w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie

Preambuła

„Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem” w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie powstała, aby zapewnić uczniom naszej szkoły harmonijny rozwój w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku, z poszanowaniem niezbywalnych i powszechnych praw dziecka, zapisanych w Konwencji o Prawach Dziecka, w tym szczególnie prawa do wolności od wszelkiego rodzaju przemocy oraz innych form krzywdzenia. Postanowienia i zasady zawarte w niniejszym dokumencie obowiązują wszystkich pracowników szkoły, których wszelkie działania powinny być nakierowane na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka, wraz z zapewnieniem mu godności i szacunku. Placówka sprzeciwia się stosowaniu jakiejkolwiek przemocy, krzywdzeniu i zaniedbywaniu dzieci, a realizując związane z tym cele, działa w ramach obowiązującego prawa oraz swoich kompetencji.

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie:

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w jednostce dokumentami: Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
2. Konwencją o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
3. Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
4. Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
5. Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
6. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury *Niebieskiej Karty* oraz wzorów formularzy *Niebieska Karta*.

7. Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
8. Ustawą z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) - art.7 pkt.6.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWOWE TERMINY

§ 1

1. Dyrektor Szkoły, Dyrektor – Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie;
2. Szkoła – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie;
3. Uczeń – każde dziecko uczęszczające do Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie;
4. Małoletni – zgodnie z kodeksem cywilnym osoba od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
5. Pracownik – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej, praktyk w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie;
6. Partner współpracujący ze szkołą – osoby wykonujące zadania zlecone na terenie szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, higienistka fotograf i inne osoby);
7. Opiekun ucznia – osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy;
8. Przedstawiciel ustawowy – rodzic lub opiekun posiadający pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekun prawny (osoba reprezentująca dziecko, ustanowiona przez sąd w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
9. Zgoda opiekuna małoletniego – zgoda co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
10. Krzywdzenie małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.

ROZDZIAŁ II

Zadania pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia

§2

Każdy pracownik jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia lub krzywdzenia dziecka podjąć określone działania:

- W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję.
- W przypadku zauważenia niepokojących symptomów, zgłosić do Dyrektora lub Pedagoga szkolnego.

§3

Zadania i obowiązki pracowników

Dyrektor szkoły:

1) przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu krzywdzenia ucznia w rodzinie;
2) w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury *Niebieskiej Karty*;
3) bierze udział w rozmowie z rodzicami lub rodzicem ucznia;
4) informuje rodziców/rodzica o ewentualnych konsekwencjach prawnych stosowania przemocy;
5) organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla ucznia;
6) prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego;
7) zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań, np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec ucznia;
8) dba o to, aby na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony, itp.).

Pedagog szkolny/Psycholog szkolny:

1) przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o uzasadnionym podejrzeniu przemocy w rodzinie;
2) diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny;
3) jest koordynatorem udzielania pomocy uczniowi krzywdzonemu oraz jego rodzinie;
4) przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami;
5) dyskretnie monitoruje sytuację ucznia w rodzinie;
6) pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i Dyrektorem w sprawach dotyczących ucznia oraz jego rodziny;
7) pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy;
8) informuje rodziców o możliwych formach wsparcia ucznia;
9) pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji ucznia na różnorodne sytuacje;
10) kieruje uczniów oraz rodziców do placówek specjalistycznych udzielających pomocy;
11) współpracuje ze specjalistami pomagającymi uczniowi i jego rodzinie;

12) może być osobą, która uruchamia procedurę *Niebieskiej Karty* poprzez wypełnienie części A formularza *Niebieskiej Karty*;
13) dokumentuje wszystkie podejmowane działania względem ucznia i jego rodziny.

Wychowawca klasy:

1) przyjmuje zgłoszenie o przemocy w rodzinie ucznia;
2) powiadamia Dyrektora szkoły;
3) może być osobą, która uruchamia procedurę *Niebieskiej Karty* poprzez wypełnienie części A formularza *Niebieskiej Karty*;
4) w przypadku, gdy uczeń ma obrażenia, przeprowadza go do miejsca udzielenia pomocy;
5) dba, aby ofiara przemocy czuła się bezpiecznie;
6) uważnie wsłuchuje się w relacje ucznia;
7) przekazuje sprawę Pedagogowi/Psychologowi szkolnemu;
8) wzywa rodziców/opiekunów prawnych;
9) odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, opisem postanowień i planów działania;
10) udziela wsparcia uczniowi oraz monitoruje jego sytuację w późniejszym okresie;
11) w celu zapobiegania ewentualnemu obniżeniu pozycji poszkodowanego w klasie, obserwuje relacje między uczniami.

Pielęgniarka szkolna (w przypadku stwierdzenia obrażeń u ucznia):

1) dyskretnie, z poszanowaniem praw ucznia ogląda obrażenia;
2) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, jeśli sytuacja tego wymaga;
3) zgłasza potrzebę pomocy medycznej (według własnej oceny);
4) w przypadku konieczności odwiezienia ucznia do szpitala towarzyszy mu lub angażuje osoby towarzyszące;
5) udziela informacji (szczególnie rodzicom) o ewentualnych konsekwencjach stosowania przemocy dla zdrowia ucznia;
6) przekazuje lekarzom konieczne informacje o poszkodowanym i zaistniałej sytuacji;
7) sporządza notatkę służbową.

Nauczyciele:

1) przekazują wychowawcy i Pedagogowi/Psychologowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc w rodzinie ucznia;
2) sporządzają notatkę służbową;
3) monitorują sytuację ucznia;
4) mogą być osobami, które uruchamiają procedurę *Niebieskiej Karty* poprzez wypełnienie części A formularza *Niebieskiej Karty*;
5) dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami.

Niepedagogiczni pracownicy szkoły:

1) są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów;
2) reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;
3) zgłaszają zaobserwowane lub niepokojące sygnały Dyrekcji szkoły, Pedagogowi/Psychologowi szkolnemu lub wychowawcy.

Nauczyciele świetlicy szkolnej:

1) zwracają uwagę na stan trzeźwości, stopień pobudzenia osób odbierających ucznia;
2) sprawdzają aktualność upoważnienia do odbioru dziecka,
3) postępują zgodnie z procedurą oddawania dzieci rodzicom.

ROZDZIAŁ III

STANDARD 1.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między pracownikami a małoletnimi i samymi małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich (Art. 22c pkt1/1))

§4

1. Określone są zasady bezpiecznych relacji wszystkich pracowników jednostki z małoletnimi wskazujące, jakie zachowania w szkole są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z nimi. Na takiej samej zasadzie określono relacje między samymi małoletnimi.
2. Wszyscy pracownicy, wolontariusze, stażyści oraz praktykanci mają obowiązek zapoznać się z dokumentem Polityki ochrony dziecka przed krzywdzeniem obowiązującym w szkole.

§5

Zasady ochrony danych osobowych

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Każde dziecko ma prawo do ochrony jego danych osobowych.
3. Dane osobowe dziecka są przetwarzane, zgodnie z zadaniami wynikającymi z Ustawy o systemie oświaty i funkcjami statutowymi Szkoły.
4. Dane osobowe dzieci wykorzystywane są wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, do którego zostały udostępnione.
5. Opiekunom dzieci przysługuje wgląd do danych osobowych dziecka z możliwością ich zmiany.
6. Szkoła zapewnia środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę danych osobowych przed wglądem osób nieupoważnionych, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.
7. Pieczę nad dokumentami zawierającymi dane osobowe dzieci sprawuje Dyrektor szkoły, wychowawcy.
8. Do przetwarzania danych dzieci dopuszczane są tylko osoby uprawnione przez Dyrektora.
9. Dane dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
10. Osoby dopuszczone do przetwarzania danych zobowiązane są do zachowania tajemnicy tych danych.

11. Pracownik instytucji może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.
12. Pracownicy szkoły nie udostępniają przedstawicielom mediów informacji o dzieciach i ich opiekunach.
13. Pracownicy nie kontaktują przedstawicieli mediów z dziećmi.
14. W uzasadnionych sytuacjach pracownik może skontaktować się z opiekunami dziecka i zapytać o zgodę na podanie danych kontaktowych osobom zainteresowanym.

§6

Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Pracownicy Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie zobowiązują się do ochrony wizerunku dziecka.
2. Upublicznienie wizerunku dziecka utrwalonego w jakiejkolwiek formie wymaga pisemnej zgody opiekuna.
3. Opiekunowie wyrażają pisemną zgodę na umieszczanie zdjęć dziecka na stronach internetowych Szkoły i wykorzystywanie wizerunku dziecka w materiałach promocyjnych szkoły **(załącznik nr 1).**
4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza (powyżej 10 osób), zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§7

Zasady zatrudniania pracowników w szkole oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi.

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

a. Dyrektor Szkoły, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone *w **Rejestrze z dostępem ograniczonym*** lub ***Rejestrze osób***, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;

b. Dyrektor szkoły uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji;

c. Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr, jest ogólnodostępny - nie wymaga zakładania konta;

d. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Dyrektor drukuje i składa do części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru

osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze;

e. Dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności;

f. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej albo wolontariatu związanych z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów;

g. Dyrektor pobiera od kandydata, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat;

h. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany i nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieką nad nimi;

i. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się dodatkowo oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*.

Wzór oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych stanowi **(załącznik 2)** do niniejszych Standardów.

§8

Zasady bezpiecznych relacji personelu szkoły z jego uczniami.

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiejkolwiek formie.

2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników,

stażystów, wolontariuszy oraz osoby odbywające praktyki pedagogiczne.

3. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi **(załącznik nr 3)** do niniejszych Standardów.

4. Pracownik szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami.

5. Decyzje dotyczące ucznia powinny być podejmowanie z zapewnieniem bezpieczeństwa pozostałych uczniów.

6. Uczeń ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.

7. W przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników szkoły, w tym pedagoga szkolnego, psychologa).

8. Pracownikowi szkoły nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.

9. Pracownikowi szkoły nie wolno wykorzystywać swojej przewagi fizycznej nad uczniami.

10. Pracownik szkoły zobowiązany jest do równego traktowania wszystkich.

11. Pracownik szkoły zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów **(załącznik nr 4**).

12. Pracownik szkoły nie może utrwalać wizerunków uczniów w celach prywatnych oraz zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.

13. Pracownikowi zabrania się przyjmowania prezentów od uczniów oraz ich opiekunów. Wyjątki stanowią drobne, okazjonalne podarunki związane ze świętami w roku szkolnym, np. prezentów składkowych, kwiatów, czekoladek, itp.

§9

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Pracownikowi szkoły bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy:

- nawiązywać relacji seksualnych z uczniem;
- składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym równieżudostępniania takich treści;
- proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek.

2. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia uczniom poczucia bezpieczeństwa w każdej sytuacji zgodnie z procedurami.

3. Wychowawcy klas zobowiązani są do przedstawienia uczniom obowiązujących w szkole Standardów Ochrony Małoletnich.

4. W przypadku, gdy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją, a w przypadku delikatnych spraw, w których zachodzi podejrzenie nieprzestrzegania Standardów, obligatoryjnie należy powiadomić Dyrektora.

5. Wobec ucznia niedozwolone jest każde zachowanie mające symptomy przemocy.

6. Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu nauczyciela uczeń potrzebuje, np. przytulenia, nauczyciel powinien mieć zawsze uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.

7. Kontakt nauczyciela z uczniem nigdy nie może być niejawny lub ukrywany, wiązać się z dowolną gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

8. Nie można popychać, bić ani szturchać ucznia.

9. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu: łaskotanie, udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp.

10. Pracownik, który ma świadomość, że uczeń doznał jakiejkolwiek krzywdy, np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.

11. Niedopuszczalne jest również spanie pracownika w jednym łóżku lub pokoju z uczniem podczas wycieczek szkolnych.

12. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do takich sytuacji można zaliczyć:

- pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń lub jego opiekun wyrazi zgodę;
- pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
- pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole;
- asekurowanie uczniów na zajęciach wychowania fizycznego podczas wykonywania ćwiczeń.

§10

1. Kontakt nauczycieli i pracowników szkoły z uczniami poza godzinami pracy jest za wyjątkiem uzasadnionych przypadków, o których mowa w punkcie 3 niniejszego paragrafu.
2. Nie wolno zapraszać uczniów do swojego prywatnego mieszkania, a spotkania z uczniem lub

też jego rodzicem/opiekunem powinny odbywać się na terenie szkoły.

3. Jeśli zachodzi uzasadniony przypadek kontaktu z uczniem, rodzicem/opiekunem lub też nauczycielem poza godzinami pracy szkoły, odbywa się on za pomocą:
    - służbowego telefonu;
    - służbowego adresu e-mail;
    - służbowego komunikatora;
    - dziennika elektronicznego.

Za zgodą nauczyciela oraz rodzica/opiekuna kontakt między nimi może odbywać się za pomocą prywatnego telefonu.

4. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem poza godzinami pracy szkoły (lub z jego rodzicem/ opiekunem), wymagane jest poinformowanie o tym fakcie Dyrekcję, a rodzic/opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.

5. W przypadku, gdy pracownika łączą z uczniem lub jego rodzicem/opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

§11

Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnich

Zachowania pożądane:

- Szanuj innych.
- Rozmawiaj z szacunkiem.
- Nie toleruj znęcania się.
- Ogranicz wpływ negatywnych treści.
- Wspieraj zdrowe granice.
- Wspieraj pomoc dla ofiar.

Zachowania negatywne:

- Nie wolno krzyczeć na koleżanki i kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać.
- Nie wolno używać języka nienawiści ani tzw. hejtu.
- Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalności fizycznej koleżanki lub kolegi ani używać jakiejkolwiek przemocy fizycznej.
- Nie wolno nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi lub koleżanki bez ich wyraźnej zgody.

- Nie wolno wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, wyników edukacyjnych, wyglądu kolegów lub koleżanek.
- Nie wolno pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
- Nie wolno zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.
- Nie wolno spożywać **alkoholu, wyrobów tytoniowych, e-papierosów i żadnych nielegalnych substancji** ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.

Jeżeli uczeń będzie świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych przejawów zachowań ze strony dorosłych lub dzieci, zawsze należy poinformować o tym wychowawcę lub Pedagoga szkolnego.

ROZDZIAŁ IV

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów

§ **12**

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, takie jak:

- uczeń jest często brudny i zaniedbany;
- uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
- uczeń żebrze - uczeń jest głodny;
- uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
- uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
- uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia, a podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
- u ucznia pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego – nadmiernie zakrywa on ciało, ubiera się niestosownie do sytuacji i pogody;
- uczeń boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu;
- uczeń odsuwa się lub wykazuje lęk, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
- uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;

- uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
- uczeń używa środków psychoaktywnych;
- uczeń nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym;
- w pracach artystycznych, rozmowach oraz zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
- uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
- uczeń ucieka z domu;
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia;
- uczeń mówi o przemocy.

2. Jeżeli z objawami widocznymi u ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.

   Niepokojące zachowania rodziców to:

   - rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje, lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia;
   - rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
   - rodzic (opiekun) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje ucznia (używa obraźliwych określeń);
   - rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy, lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego;
   - rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
   - rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
   - rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
   - rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
   - rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie;
   - rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
   - rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
   - rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
   - rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy szkoły podejmują rozmowę

z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia oraz motywując ich do szukania stosownej pomocy.

4. Pracownicy szkoły monitorują sytuację i dobrostan ucznia.

§13
Przemoc rówieśnicza

1. Coraz powszechniejszym rodzajem przemocy jest dręczenie jednych uczniów przez drugich.
2. Sprawcą może być pojedyncza osoba lub grupa. Charakteryzuje się tym, że jest działaniem:
    - systematycznie powtarzającym się, celowym i świadomym, skierowanym na zadawanie bólu lub wyrządzenie krzywdy ofierze;
    - Zakładającym nierównowagę sił, ofiara jest słabsza od sprawcy.
3. Najczęstsze formy przemocy rówieśniczej:

    3.1. Formy bezpośrednie:

    1) fizyczna (bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych);

    2) słowna (przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii).

    3.2. Formy pośrednie:

    1) relacyjna (wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek);

    2) cyberprzemoc (nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie smsów, e-maili, wiadomości na czatach, umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie).

Tego typu działania są bezwzględnie zabronione.

ROZDZIAŁ V

STANDARD 2.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

(Art. 22c pkt1/2))

§14

Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego:

1) Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony lub uzyska informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Dyrektora;
2) Wszystkie zauważone ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, należy niezwłocznie zgłosić Dyrektorowi szkoły.

Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy wobec dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi istotne jest:

- uważne wysłuchanie ucznia – bez obecności opiekunów;
- przeprowadzenie rozmowy na temat sytuacji krzywdzenia (konkretne fakty dotyczące form przemocy, częstotliwości, nasilenia, poczucia zagrożenia);
- ustalenie w szczególności ustalenie, czy są osoby, które także zauważają symptomy krzywdzenia oraz czy osoba niepełnosprawna komukolwiek o tym powiedziała;
- w razie konieczności podjęcie działań w kierunku odizolowania osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy.

Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy wobec dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy unikać błędów, którymi mogą być:

- niewysłuchanie takiego ucznia;
- bagatelizowanie skarg lub umniejszanie doznanej krzywdy;
- przyjmowanie, że zdarzenie nie miało miejsca wyłącznie na podstawie wyjaśnień rodziców lub opiekunów;
- omijanie lub zniekształcanie procedur postępowania obowiązujących w szkole, wynikające z przekonania, że one nie powinny lub nie muszą stosować się do osób niepełnosprawnych;

§ 15

Procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (Art. 22c pkt1/2)) są zróżnicowane w zależności od zdarzenia, któremu podlegało dziecko (załącznik nr 9).

§ 16

Zasady ustalania planu wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół nauczycielispecjalistów zatrudnionych w szkole powołany przez Dyrektora. W jego skład wchodzą: wychowawca, pedagog, pedagog specjalny, psycholog oraz dwóch nauczycieli uczących dziecko, powołanych przez Dyrektora szkoły (załącznik nr 5).
2. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia – dokument powinien zawierać następujące informacje:
Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 - § 2 ust. 2)

a) Imię i nazwisko ucznia;
b) Imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia;
c) Tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia;
d) Diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
e) Cel wsparcia małoletniego;
f) Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka - ofiary krzywdzenia;
g) Zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka;
h) Zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego dziecku.

ROZDZIAŁ VI

STANDARD 3.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury Niebieskiej Karty (Art. 22c pkt1/3))

§17

1) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego następuje w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, poprzedzonego przeprowadzeniem procedury wewnętrznej.

2) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego do organów ścigania składa Dyrektor szkoły.
3) Zawiadomienie do sądu opiekuńczego składa Dyrektor szkoły.
4) Procedura *Niebieskiej Karty* jest wszczynana w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, po przeprowadzeniu procedury wewnętrznej, o której mowa w niniejszych Standardach.
5) Osobami odpowiedzialnymi za wszczęcie procedury *Niebieskiej Karty* jest wychowawca klasy, Pedagog szkolny/Psycholog szkolny.
6) Oryginał części A *Niebieskiej Karty* przekazywany jest przewodniczącemu zespołu interwencyjnego przez Dyrektora szkoły – kopia pozostaje w dokumentacji szkoły.

§18

1. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie:

- Pedagog szkolny
- Dyrektor

2. W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić powiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu nauczycielowi szkoły.

ROZDZIAŁ VII

STANDARD 4.

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

§19

1. Przegląd Standardów prowadzić będzie komisja powołana przez Dyrektora, zgodnie z częstotliwością określoną w ustawie.
2. Komisja dokonuje także oceny Standardów w celu zapewnienia ich ewentualnego dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami **(załącznik nr 6, 7).**
3. Komisja sporządza protokół z przeglądu i oceny Standardów, w którym zamieszcza również wnioski z przeprowadzonego przeglądu i oceny, o której mowa w art. 22c ust. 6 ustawy.
4. W przypadku potrzeby aktualizacji Standardów Dyrektor powołuje zespół, który wprowadza zmiany w Standardach, rekomendowane w protokole, o którym mowa w ust. 3.
5. Z zaktualizowanymi Standardami zapoznawani są pracownicy szkoły, uczniowie i rodzice uczniów, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszych Standardach.

6. Zaktualizowane Standardy udostępniane są także na stronie internetowej szkoły, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie.

ROZDZIAŁ VIII

STANDARD 5.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania Standardów. (Art. 22c pkt1/5)).

§ 20

1. Ustala się, że osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie do stosowania Standardów przez:
   1) pracowników pedagogicznych jest *Pedagog szkolny;*
   2) pracowników niepedagogicznych jest *Pedagog szkolny.*
2. Pracownicy pedagogiczni zapoznawani są ze Standardami podczas zebrania rady pedagogicznej.
3. Pracownicy niepedagogiczni przygotowywani są do stosowania Standardów podczas zebrania.
4. Zebranie Rady Pedagogicznej jest protokołowane zgodnie z zasadami protokołowania zebrań.
5. Protokół z zebrania pracowników niepedagogicznych sporządza osoba prowadząca zebranie. Protokół przechowywany jest w dokumentacji szkoły.
6. Po zapoznaniu się ze Standardami i zasadami ich stosowania, każdy pracownik podpisuje listę, która przechowywana jest w dokumentacji szkoły.
7. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest Dyrektor szkoły.

W szkole organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach nauczycielskich. Za ich organizację i przebieg odpowiada Pedagog szkolny. Diagnozę potrzeb w zakresie doskonalenia przeprowadza się w terminie do 15 września każdego roku szkolnego.

Dokumentację doskonalenia w roku szkolnym gromadzi Pedagog szkolny – p. Monika Lipska, a przechowuje Dyrektor szkoły.

ROZDZIAŁ IX

STANDARD 6.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania. (Art. 22c pkt1/6))

§ 21

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania:

1. Rodzice uczniów zapoznawani są ze Standardami za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub podczas zebrań klasowych.
2. Na wniosek rodzica ucznia, rodzic otrzymuje Standardy w wersji skróconej, która zawiera **informacje istotne dla małoletnich.**
3. Standardy udostępnia się na stronie internetowej szkoły w wersji zupełnej i skróconej oraz zostają wywieszone w widocznym miejscu w siedzibie szkoły w wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich.

ROZDZIAŁ X

STANDARD 7.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia. (Art. 22c pkt1/7))

§22

1. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
   1) Nauczyciel/Wychowawca;
   2) Pedagog szkolny;
   3) Psycholog szkolny.

2. Osobami odpowiedzialnymi za udzielanie wsparcia małoletniemu są:
   1) Nauczyciel, który jako pierwszy pozyskał informację o zdarzeniu zagrażającym dobru małoletniego;
   2) Wychowawca ucznia;
   3) Pedagog szkolny;
   4) Psycholog szkolny.

3. Osoby udzielające wsparcia winny :
   1) zadbać o spokojne miejsce rozmowy;
   2) zapewnić czas na rozmowę zapewniając dziecku tyle czasu, ile potrzebuje;
   3) wykazywać cierpliwość;
   4) sporządzić po rozmowie dokumentację w formie notatki.

ROZDZIAŁ XI

STANDARD 8.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

(Art. 22c pkt1/8))

§23

1. Dostęp do dokumentacji mają wyłącznie osoby uprawnione, które zobowiązane są do zachowania w tajemnicy posiadanych informacji.
2. Udostępnianie dokumentacji lub informacji w sprawie dziecka, w stosunku, do którego istnieje uzasadnione podejrzenie jego krzywdzenia, odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

§24

Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

1. Do każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imienna teczka z nazwiskiem małoletniego. Teczkę zakłada i prowadzi Pedagog szkolny. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie Dyrektora i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

2. W teczce umieszcza się następujące załączniki:

1) Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia ucznia;
2) Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie;
3) Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy **(załącznik nr 8)**;
4) Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem;
5) Protokół z posiedzenia Zespołu interwencyjnego powołanego przez Dyrektora, karta interwencyjna;
6) Kopię *Niebieskiej Karty – A* , w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura *Niebieskiej Karty*;
7) Kopię *Niebieskiej Karty – B* , w przypadku, gdy została wszczęta procedura *Niebieskiej Karty;*
8) Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana;
9) Korespondencję pomiędzy np. Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi;
10) Plan wspierania ucznia krzywdzonego;

11) Karty monitorowania zachowania krzywdzonego, informacje wychowawcy i nauczycieli uczących;
12) Ocena efektywności wsparcia;
13) Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy;
14) Formy i metody wsparcia dziecka;
15) Ocena efektywności wsparcia udzielonego dziecku.

ROZDZIAŁ XII

Standard 9.
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

§25

1. Uczniowie powinni czuć się w środowisku klasowym/szkolnym dobrze i bezpiecznie, aby nic im nie przeszkadzało w wypełnianiu przydzielonych zadań i podejmowaniu aktywności na rzecz własnego rozwoju.
2. Uczniowie powinni akceptować odmienność i indywidualność każdego oraz uszanować inne zainteresowania, mieć poczucie obowiązku spieszenia z pomocą tym, którzy sobie radzą gorzej niż oni sami.
3. Uczniowie są obowiązani do wzajemnego szacunku i pomocy, także w sytuacjach trudnych.
4. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji wszystkim uczniom oraz danie równej szansy zdobycia wiedzy i odnalezienia swojego miejsca w klasie.

Zachowania niedozwolone:

1) **w relacjach rówieśniczych zabroniona jest agresja słowna,** tj.: ubliżanie, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, grożenie, obrzucanie wyzwiskami, uszczypliwości, kpiny, ośmieszanie;
2) **zabroniona jest agresja fizyczna**, podczas której dochodzi do kontaktu fizycznego pod postacią popychania, bicia, kopania, plucia, zadawania ran, podcinania, kradzieży pieniędzy lub przedmiotów, zamykania, niszczenia własności, zabierania rzeczy lub pieniędzy przy użyciu siły lub groźby jej użycia. Formą przemocy bez użycia słów i kontaktu fizycznego są także wrogie gesty, miny, izolowanie, manipulowanie związkami;
3) **zabroniona jest także cyberprzemoc** (przemoc cyfrowa), tj. przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (przede wszystkim Internetu i telefonii komórkowej), nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów w sieci oraz podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli;
4) **zabronione jest noszenie i używanie niebezpiecznych narzędzi.**

ROZDZIAŁ XIII

Standard 10.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§26

1. Na terenie szkoły zabrania się:
   - korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych służących do przekazu informacji podczas zajęć edukacyjnych i uroczystości szkolnych;
   - nagrywania dźwięku, obrazu oraz fotografowania za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych;

2. Za zgodą prowadzącego zajęcia edukacyjne, dopuszcza się używanie urządzeń multimedialnych na zajęciach edukacyjnych, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania.
3. Dozwolone jest użycie telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.
4. W razie niedozwolonego używania telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych przez uczniów, mogą być zastosowane kary, o których mowa w Statucie szkoły.
5. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu, instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
6. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela, w tym podczas zajęć komputerowych, zajęć pozalekcyjnych oraz na zajęciach świetlicowych;
7. Zasady korzystania z Internetu określone są w regulaminie znajdującym się w pracowni informatycznej .

§27

Zadania pracownika szkoły w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści w komputerze w sali informatycznej

1) W przypadku wyszukiwania oraz przeglądania przez dziecko w Internecie niebezpiecznych treści nauczyciel, który sprawuje opiekę nad uczniem zawiadamia o zaistniałej sytuacji Pedagoga szkolnego. Jeżeli pracownik szkoły podczas dokonywanych przeglądów komputerów użytkowanych przez uczniów, trafi na niebezpieczne treści, zobowiązany jest ustalić, kto w tym czasie korzystał z komputera. Uzyskaną informację wyznaczony pracownik przekazuje Pedagogowi szkolnemu.

2) Pedagog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie, przeprowadza również rozmowę z rodzicami dziecka.

3) Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy Pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w niniejszych procedurach.

ROZDZIAŁ XIV

Standard 11.

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

§28

Zasady i procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy":

1. Szkoła prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające całej społeczności szkolnej zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
2. Procedury zawierają zasady postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy.
3. Z procedurami zapoznawani są uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice/opiekunowie prawni.
4. O obowiązujących procedurach w przypadku cyberprzemocy wychowawcy informują rodziców (opiekunów) na spotkaniach z rodzicami oraz uczniów podczas zajęć z wychowawcą. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów.
5. Poniższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły, bibliotece szkolnej oraz publikowane są w serwisie internetowym szkoły.

ROZDZIAŁ XV

Standard 12.
Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 29

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji, Dyrektor tworzy grupę wsparcia dla pokrzywdzonego ucznia.
2. W skład grupy każdorazowo wchodzi Wychowawca oddziału, Psycholog szkolny, Pedagog szkolny.
3. Grupa może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
4. Grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc uczniowi będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
5. Grupa wsparcia tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach ucznia.

6. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/opiekunami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.
7. Wnioski ze spotkań z Pedagogiem i Psychologiem szkolnym stanowią dane wrażliwe uczniów i nie są dołączane do IPD, wyjątek stanowi sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia ucznia (np. o planowanym samobójstwie).

Załącznik nr 1

KLAUZULA ZGODY NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), publ. Dz. Urz. UE L Nr 119, s. 1.,

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka ....., w tym wizerunku w celu publikacji indywidulanych jego osiągnięć oraz w ramach wydarzeń organizowanych przez Publiczną Szkołę Podstawową im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie, w których będzie uczestniczyć.

Niniejsza zgoda jest dobrowolna i może być cofnięta w dowolnym momencie. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem.

.....

(data, podpis)

ZGODA NA ROZPOWSZECHNIANIE WIZERUNKU

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1231 ze zm.), w związku z promowaniem organizowanych uroczystości szkolnych, osiągnięć uczniów szkoły wyrażam zgodę na rozpowszechnianie, wykorzystanie, utrwalanie, zwielokrotnianie, kopiowanie, opracowanie i powielanie wizerunku mojego dziecka poprzez jego publikację za pośrednictwem: *

☐ strony internetowej Administratora danych osobowych - Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie, pod adresem: www.pspzaborow.pl

☐ profilu społecznościowego (Facebook), pod nazwą:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie pod adresem:https://www.facebook.com/pspzaborow/?ref=nf&hc_ref=ARTXAokEY4V6EPIUzeUr4y1DlOQaqLLfmQyw8pVy1rDeSoFeQAK_Vuffzb5II-2jOeA;
2. 2. Akademia Przedszkolaka Krasnal w Zaborowie pod adresem: https://www.facebook.com/groups/142943083736674

☐ wydawnictw i w materiałów promocyjnych

☐ gazetek i broszur,

☐ gablot i tablic ściennych umieszczonych w siedzibie Administratora danych osobowych

Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie.

.....

(data, podpis)

* Proszę dokonać wyboru

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), publ. Dz. Urz. UE L Nr 119, s. 1, informujemy, że:

1. Administratorem przetwarzanych danych osobowych jest: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie (Zaborów 40 05-622 Belsk Duży, tel. 48 661 17 34, e-mail: pspzaborow@o2.pl)
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym mogą się Państwo kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych za pośrednictwem adresu email: inspektor@cbi24.pl , lub pisemnie na adres Administratora.
3. Dane osobowe uczniów będą przetwarzane w celu publikacji indywidualnych osiągnięć ucznia oraz wydarzeń organizowanych przez Administratora na podstawie wyrażonej przez Państwa zgody na przetwarzanie danych osobowych (tj. art. 6 ust. 1 lit. a RODO).
4. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji w/w celu z uwzględnieniem konieczności usunięcia danych bez zbędnej zwłoki, w sytuacji gdy osoba, której dane dotyczą lub jej przedstawiciel ustawowy cofnie zgodę.
5. Dane osobowe uczniów będą ujawniane osobom działającym z upoważnienia Administratora, mającym dostęp do danych osobowych i przetwarzającym je wyłącznie na jego polecenie, chyba że wymaga tego prawo UE lub prawo państwa członkowskiego. Państwa dane mogą zostać przekazane podmiotom zewnętrznym na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych, t.j. usługodawcom wykonujących zadania w ramach świadczenia usług serwisu, rozwoju i utrzymania systemów informatycznych oraz usługodawcom z zakresu księgowości lub obsługi prawnej, o ile zaistnieje takowa potrzeba a także podmiotom lub organom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.
6. W związku z przetwarzaniem Państwa danych osobowych, przysługują Państwu następujące prawa.
   a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
   b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
   c) prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
   d) prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie, bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
   e) prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), w sytuacji, gdy uzna, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO).
7. Podanie przez Państwa danych osobowych nie jest obowiązkowe. Nieprzekazanie danych skutkować będzie brakiem realizacji celu, o którym mowa w punkcie 3.
8. W przypadku wyrażenia przez Państwa zgody na rozpowszechnianie wizerunku poprzez jego publikację na portalu społecznościowym Facebook, dane będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy do Stanów Zjednoczonych (USA) na podstawie art. 49 ust. 1 lit. a RODO zgodnie z którym *"W razie braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony określonej w art. 45 ust. 3 lub braku odpowiednich zabezpieczeń określonych w art. 46, w tym wiążących reguł korporacyjnych, jednorazowe lub wielokrotne przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej mogą nastąpić wyłącznie pod warunkiem, że osoba, której dane dotyczą, poinformowana o ewentualnym ryzyku, z którymi – ze względu na brak decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony oraz na brak odpowiednich zabezpieczeń – może się dla niej wiązać proponowane przekazanie, wyraźnie wyraziła na nie zgodę"*. Informujemy jednocześnie, iż w/w państwo trzecie (tj. USA) nie zapewnia odpowiedniego stopnia ochrony danych w związku z Wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie Data Protection Commissioner przeciwko Facebook Ireland Ltd i Maximillianowi Schremsowi (sygn. C - 311/18), którym dokonano unieważniania tzw. Tarczy Prywatności – tj. umowy stanowiącej podstawę przekazywania danych pomiędzy USA - UE.

Załącznik nr 2

…….. ……

Dane osoby składającej oświadczenie miejscowość, data

Oświadczenie

1.Ja, niżej podpisana/podpisany, oświadczam, że:

- w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałam/zamieszkiwałem
  w następujących państwach:
  ……..
  (należy wymienić wszystkie państwa)
- prawo ww. państwa/państw, z którego/z których powinna być przedłożona informacja, o której mowa
  w art. 21 ust. 4–6 ustawy z dnia z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, nie przewiduje jej sporządzenia oraz że w ww. państwie/państwach nie prowadzi się rejestru karnego;
- nie byłam/byłem prawomocnie skazana/skazany w ww. państwach za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu
  karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/dopuściłem się takich czynów zabronionych;
- nie mam obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy
  stosowania się do zakazu zajmowania stanowiska nauczyciela/wykonywania zawodu nauczyciela.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego

oświadczenia.

……

Data i czytelny podpis osoby składającej oświadczenie

Załącznik nr 3

OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. ZIEMI GRÓJECKIEJ W ZABOROWIE

Ja, niżej podpisana/podpisany oświadczam, że zapoznałam /em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie oraz deklaruję , że będę ich przestrzegać.

L.p.	Nazwisko i imię pracownika	Podpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		

....

Miejscowość, data Podpis

Załącznik nr 4

Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia ucznia oraz przetwarzanych danych osobowych

1. Oświadczam, że:

1) zapoznano mnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, a w szczególności z treścią ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. oraz Ustawy o OchronieDanych Osobowych;

   zapoznano mnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich", wdrożonych w Publicznej Szkole Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie

2) zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/em przy realizacji zadań związanychz przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnejza udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.

2. Zobowiązuję się do:

1) przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w powierzonych przez Administratora obowiązkach;

2) nieujawniania danych zawartych w zbiorach danych, do których uzyskałem(-am) dostęp za upoważnieniem administratora danych;

3) nieujawniania sposobów zabezpieczeń danych osobowych przetwarzanych w szkole;

4) wykonywania operacji przetwarzania danych, zgodnie z Regulaminem Ochrony Danych Osobowych;

5) zabezpieczenia tych danych przed dostępem osób nieupoważnionych;

6) ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem, utratą, modyfikacją danych osobowych, nieuprawnionym ujawnieniem danych osobowych, nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz przetwarzaniem;

7) zgłaszania incydentów naruszenia zasad ochrony danych osobowych Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych lub bezpośredniemu przełożonemu.

Przyjmuję do wiadomości, iż postępowanie sprzeczne z powyższymi zobowiązaniami może byćuznane przez Administratora za naruszenie przepisów Ustawy o Ochronie Danych osobowych oraz Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r.

……...…… ……..……
(miejscowość, data) (czytelny podpis pracownika)

Załącznik nr 5

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka, grupa/oddział

…….

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

……

……

……

……

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

……

4. Opis działań podjętych przez pedagoga, wychowawcę.

Data…….

Działanie

……

……

……

……

5. Spotkania z opiekunami dziecka.

Data……..

Działanie

……

……

……

6. Forma podjętej interwencji.

a) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
b) Wniosek o wgląd w sytuacje dziecka.
c) Inny rodzaj interwencji.

Jaki?.....

7. Dane dotyczące interwencji
(nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję)

……..…….……..……
Data
interwencji……
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka je uzyskała, działania placówki, działania rodziców.

Data……

Działanie
……

……

……

……

……

……

……..

Załącznik nr 6

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA

1. Czy wiesz, na czym polega program Chronimy Dzieci?

   a) tak
   b) nie

2. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w placówce, w której pracujesz?

   a) tak
   b) nie

3. Czy zapoznałeś się z dokumentem Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?

   a) tak
   b) nie

4. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?

   a) tak
   b) nie

5. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?

   a) tak
   b) nie

6. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przedkrzywdzeniem przez innego pracownika?

   a) tak
   b) nie

7. Czy masz jakie uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?

   a) tak
   b) nie

Jeśli tak,
jakie?.....
.....

Załącznik nr 7

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW

Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Grójeckiej w Zaborowie

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłaś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
4.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

Załącznik nr 8 ‘Niebieska Karta”

Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec ucznia

LISTA A

Informacja od ucznia lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem przemocy

A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp

A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp

A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, po-żywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie

A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobąw obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.

A.5. Uczeń ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.)

A.6. Uczeń mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny)

A.7. Uczeń mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie

A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jegodomu)

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA RODZICA:

A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie szkoły lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA UCZNIA:

A.10. Uczeń ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia,obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp

A.11. Uczeń ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność,a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny

LISTA B

Obserwacja pracownika szkoły dotycząca ucznia:

B.1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy

B.2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w szkole, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.

B.3. Uczeń zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne ucznia, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.

B.4. Uczeń boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu

B.5. Małoletni często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych szkoły.

……

Informacje dotyczące rodziców/opiekunów prawnych

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu ucznia

B.7. Rodzice nie współpracują ze szkołą przy udzielaniu wsparcia dziecku

……

B.8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osobydorosłej.

……

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.

B.10. Rodzeństwo z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej

LISTA C

Obserwacja pracownika szkoły lub informacja od osób będących w kontakciez uczniem i rodzicami/opiekunami prawnymi

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec ucznia lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie ucznia

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z uczniem

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa

C.6 Uczeń o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność

C.7 Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka